

Висновок: Імерсивний дизайн слід розглядати не як короткочасну тенденцію, а як якісну зміну підходів до візуальної комунікації та взаємодії людини з цифровими технологіями. У контексті графічного дизайну він трансформує традиційні візуальні рішення у просторові та інтерактивні системи, що формують відчуття залученості та присутності. Попри те що такі підходи не є універсальними для всіх продуктів, сфери, орієнтовані на активну й тривалу взаємодію з користувачем, отримують від їх застосування суттєві переваги. У міру подальшого розвитку технологій і появи нових інструментів імерсивний графічний дизайн послідовно розширюватиме свої можливості, стаючи важливою та сталою складовою сучасної дизайнерської практики.

Список використаних джерел

1. What is immersive Design? URL: <https://www.flowmapp.com/blog/qa/immersive-design> (дата звернення: 16.12.2025)
2. What is immersive Design and how it shapes Future Experiences. URL: https://lineanddotstudio.com/blog/what-is-immersive-design/#elementor-toc__heading-anchor-0 (дата звернення: 29.11.2025)
3. The Making Of An Immersive Experience : As a Designer, What are the criterion of creating a convincing immersive experience? URL: https://www.researchgate.net/publication/273454078_The_Making_Of_An_Immersive_Experience_As_a_Designer_What_are_the_criterion_of_creating_a_convincing_immersive_experience (дата звернення: 10.07.2024)

DOI 10.70286/ISU-18.02.2026.003

АРТ-ЛОКАЦІЇ ТА МИСТЕЦЬКІ ПОДІЇ ЯК ВАЖЛИВІ НАПРЯМКИ У КУЛЬТУРНОМУ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ МІСТ

Федоровська Ольга

к.ю.н.,

здобувачка вищої освіти

Кафедра теорії та історії мистецтва

Національна Академія мистецтва

та архітектури України

ORCID: 0009-0004-0664-8577

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується посиленням ролі культури як чинника соціально-економічного прогресу. У цьому контексті особливого значення набувають арт-локації та мистецькі події, які трансформують міський простір, стимулюють творчу економіку та формують нові форми соціальної взаємодії.

Серед науковців існують різні підходи до визначення поняття «арт-локація». За визначенням Т. Кара-Васильєвої (2008), арт-локація – це «спеціалізований простір, що інтегрує художні практики, архітектурні рішення та соціальні комунікації» [1]. Важливо відзначити, що на відміну від традиційних культурних інституцій, арт-локації часто виникають у нетрадиційних просторах – промислових зонах, покинутих будівлях або пустирях, що набуває особливого значення в контексті міської ревіталізації.

Сучасні дослідники пропонують різні підходи до класифікації арт-просторів, враховуючи їх функціональні особливості, тривалість існування та характер діяльності. Систематизація арт-локацій дозволяє краще зрозуміти їх роль у культурному середовищі та механізми впливу на суспільство.

Перша велика категорія – це постійні арт-центри. До них належать стаціонарні культурні інституції, що мають власні приміщення та постійні експозиції. Як зазначає К. Бішоп (2021) [4], такі центри часто виконують не лише виставкові, а й освітні, дослідницькі функції. Прикладом може слугувати лондонський Tate Modern, який трансформувалася колишня електростанція у музей сучасного мистецтва, ставши важливим культурним хабом. Характерною рисою таких просторів є довгострокова стратегія розвитку та стабільне фінансування.

Другий вид – тимчасові арт-кластери. Цей тип включає тимчасові мистецькі простори, що створюються на певний період (від кількох днів до кількох місяців). Як показують дослідження М. Зінченко (2019) [5], такі кластери часто виникають у рамках фестивалів або бієнале, використовуючи промислові зони, пустирі або тимчасові конструкції. Вони дозволяють експериментувати з форматами та залучати нові аудиторії, проте стикаються з проблемою неусталеності та відсутності постійного фінансування.

Одним із сучасних різновидів арт-локацій є так звані гібридні простори. Гібридні арт-локації поєднують мистецьку діяльність з комерційною або соціальною функцією. За даними Р. Флориди (2019) [3], такі простори часто включають кафе, коворкінги, магазини дизайнерських товарів, що забезпечує їм фінансову стійкість. Наприклад, берлінський Urban Spree поєднує виставкові зали з концертним майданчиком, скейт-парком і баром. Ця модель особливо ефективна для залучення різних соціальних груп і створення живого культурного середовища.

З розвитком цифрових технологій з'явився новий тип арт-просторів, що існують у віртуальному середовищі – віртуальні арт-платформи. Як відзначає В. Олексюк (2021) [6], такі платформи дозволяють подолати географічні обмеження та залучати глобальну аудиторію. Прикладом є віртуальні музеї (Google Arts & Culture) чи NFT-галереї. Однак ці простори стикаються з викликами аутентичності мистецького досвіду та технічними обмеженнями. Особливістю та перевагою таких платформ є їхня здатність до швидкої трансформації та глобального охоплення.

Мистецькі події як соціокультурний феномен заслуговують на особливу увагу.

Мистецькі події (фестивалі, бієнале, перформанси, виставки тощо) є важливим інструментом соціокультурної комунікації, що виходить за межі суто естетичного впливу. Вони виконують роль каталізатора суспільних змін, формуючи нові форми колективної ідентичності та сприяючи діалогу між різними соціальними групами. Завдяки своїй публічності та тимчасовості такі події часто стають платформою для експериментів, соціальних ініціатив і актуальних дискусій, трансформуючи культурний ландшафт міст і регіонів.

Мистецькі події, згідно з дослідженнями Р. Флориди (2019) [3], виконують кілька ключових функцій:

- презентаційну (демонстрація творчих досягнень);
- комунікативну (забезпечення діалогу між учасниками);
- соціалізаційну (інтеграція різних соціальних груп);
- економічну (генерація доходів для регіону).

Мистецькі події не лише презентують творчі досягнення, а й активізують місцеві спільноти, залучають туристів і стимулюють економічний розвиток. Вони можуть виконувати функцію соціальної терапії, об'єднуючи людей навколо спільних цінностей. Деякі масштабні заходи, наприклад, такі як Венеційська бієнале, стають майданчиками для глобального діалогу, де мистецтво виступає мовою соціальної рефлексії та політичного висловлення. Мистецькі події також можуть бути важливим інструментом налагодження стосунків у міжнародному середовищі та сприяти культурному обміну.

Вплив арт-просторів на розвиток міст, територій сьогодні цікавить широку аудиторію науковців різних напрямків – від архітекторів, урбаністів до мистецтвознавців та культурологів.

Дослідження Ч. Лендрі (2018) [2] демонструють, що ефективні арт-локації сприяють:

- підвищенню інвестиційної привабливості території;
- розвитку креативних індустрій;
- поліпшенню іміджу міста;
- зростанню соціальної активності мешканців.

Можливість для мешканців великих міст, особливо для молоді, мати творчий вихід для своєї енергії та практичне застосування своїх талантів та здібностей сприяє покращенню та пом'якшенню міського соціального середовища. Проведення культурних подій сприяє побудові культурного діалогу між різними соціальними та етнічними групами, що особливо актуально для мегаполісів із великим мультинаціональним та мультикультурним середовищем. Розширення культурної програми, доступної для різних верств населення, дає можливість не лише ознайомитися з історією конкретної місцевості, але й спрямовує увагу спільноти в бік корисних форм проведення дозвілля, що, в свою чергу, підвищує загальний рівень культури населення та знижує соціальну напругу.

Важливою частиною подальших наукових досліджень вказаних культурних феноменів є, по-перше, систематизація підходів до вивчення арт-локацій як інструменту культурного розвитку. По-друге, слід враховувати принципи та методи міждисциплінарного підходу: це дозволить поєднати теорії міського розвитку, культурології та соціології мистецтва. Науковий аналіз усіх складових арт-локацій та мистецьких подій – культурної, соціальної та економічної, допоможе виробити науково-практичні результати, що підвищать роль культури в соціально-економічному розвитку міст.

Список використаних джерел

1. Кара-Васильєва Т. Сучасні арт-практики: теорія та методологія. Київ: Мистецтво, 2008. 464 с.
2. Лендрі Ч. Креативне місто. Київ: Основи, 2018. 320 с.
3. Флорида Р. Креативний клас. Харків: Вид-во КСД, 2019. 256 с.
4. Бішоп К. Радикальна музеологія. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. 180 с.
5. Зінченко М. Арт-менеджмент: світовий досвід. Львів: Ліга-Прес, 2019. 352 с.
6. Олексюк В. Творчі індустрії в Україні. Київ: КІІ, 2021. 204 с.

АНТРОПОЛОГІЯ ТЕАТРУ У ВИМІРІ ВЗАЄМОДІЇ СЛОВА ТА ТІЛА

Валько Роман

аспірант

Факультет культури і мистецтв

асистент

Кафедра театрознавства та акторської майстерності

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-6517-3741>

Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

У чому онтологічна природа театру? У чому глибинна буттєва його потреба? Для чого людській спільноті театр загалом? Такими питаннями опікується театральна антропологія як частина інтегральної науки про людину, світ і їхню взаємодію.

Існує, як мінімум, дві точки зору на світ: ідеалізм та матеріалізм. Розглядаючи їх суголосно “принципу квантової суперпозиції”, можна твердити про них, як про одночасно ймовірні. Проте, маючи іще так свіжо на пам’яті концепції матеріалізму ХХ століття і будучи ними зогиджені, зупинимось більше на протилежному погляді. Оминаючи матеріалістичне розуміння мистецтва у руслі теорії відображення (що теж може привести до твердження, що матерія – буття – прагне до самоосягнення, в тім числі через мистецтво), згадаймо, що – з іншого (ідеалістичного) боку – Фрідріх Гегель теж розумів мистецтво як чуттєве